

Sygnatura akt II Ca 1800/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Serafin-Tabor
Sędziowie:	SO Anna Nowak (sprawozdawca) SO Katarzyna Oleksiak

Protokolant: protokolant sądowy P. M.

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko Z. W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie

z dnia 27 października 2014 r., sygnatura akt I C 2730/14/P

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że:

-w punkcie 1. zasądzoną kwotę 5 5521,47 zł zastępuje kwotą 10 049,85 zł (dziesięć tysięcy czterdzieści dziewięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy),

-eliminuje punkt 2 wyroku,

-punktowi 3 nadaje oznaczenie 2, a zasądzoną kwotę 1606 zł zastępuje kwotą 2930 zł (dwa tysiące dziewięćset trzydzieści złotych);

II. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 grudnia 2015 roku

Pozwem wniesionym dnia 16 maja 2014 roku (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od Z. W. kwoty 10.049,85 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 17 maja 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia zwrotu kosztów sądowych. Na uzasadnienie żądania powód podał, że dnia 21 maja 2008 roku pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym powoda, Bankiem (...) spółką akcyjną, umowę o kredyt gotówkowy numer (...). Z. W. otrzymała kwotę kredytu i zobowiązała się do jej zwrotu wraz z oprocentowaniem, prowizją, kosztami i opłatami. Pozwana jednak nie wywiązała się z obowiązku zwrotu udzielonego kredytu. Powód nabył wierzytelność wobec pozwanej na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 grudnia 2013 roku. Pismem wysłanym w dniu 27 stycznia 2014 roku poinformował pozwaną o przelewie wierzytelności i wezwał ją do zapłaty zaległości. Powód wskazał, że na dochodzoną kwotę składają się: należność główna w wysokości 5.253,88 zł, odsetki umowne w wysokości 159,02 zł, odsetki karne w wysokości 4.361,16 zł, koszty w wysokości 8,20 zł i odsetki ustawowe od kapitału w wysokości 267,59 zł, naliczone od dnia następującego po dniu przelewu wierzytelności, to jest od dnia 24 grudnia 2013 roku do dnia wniesienia pozwu.

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew i nie stawiała się na rozprawę. Wobec tego, dnia 27 października 2014 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie wydał wyrok zaoczny, sygnatura akt I C 2730/14/P, w którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.521,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 maja 2014 roku do dnia zapłaty (punkt 1), w pozostałym zakresie oddalił powództwo (punkt 2), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.606 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 3) oraz wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo jedynie w zakresie należności głównej i skapitalizowanych odsetek naliczonych od dnia następującego po dniu przelewu wierzytelności do dnia wniesienia pozwu oraz odsetek ustawowych, liczonych od zasądzonej kwoty od dnia następnego po dniu wniesienia pozwu do dnia zapłaty, uznając, że tylko co do tych elementów wysokość roszczenia nie budziła wątpliwości. Zdaniem Sądu Rejonowego, powód nie wskazał natomiast, w jaki sposób wyliczył pozostałe odsetki i koszty, nie przedłożył także załączników do umowy, które według jej treści stanowiły jej integralną część, określając wysokość i datę wymagalności poszczególnych rat oraz wysokość należnych odsetek umownych. Sąd Rejonowy uznał, że twierdzenia powoda w tym zakresie budzą uzasadnione wątpliwości i zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c. nie przyjął ich za prawdziwe. O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i zasądził je proporcjonalnie do stopnia, w jakim powództwo zostało uwzględnione.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w punkcie 2. i częściowo w punkcie 3. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, to jest:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., polegającą na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy ocenie materiału dowodowego, przejawiającej się w uznaniu, że powód nie udowodnił, by przysługiwała mu względem pozwanej wierzytelność dochodzona pozwem, jak też nie przedstawił dowodów, z których wynikałaby wysokość tej należności i termin jej płatności, podczas gdy z przedstawionych przez powoda dokumentów w postaci umowy kredytowej oraz umowy sprzedaży wierzytelności wynika istnienie, wysokość oraz wymagalność dochodzonego przez powoda roszczenia, a także w uznaniu, że twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie budzą uzasadnione wątpliwości;
- art. 339 § 2 k.p.c., poprzez nieprzyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, podczas gdy okoliczności te zostały poparte dowodami w postaci umowy kredytowej oraz umowy sprzedaży wierzytelności.

A. podniósł także zarzut obrazę przepisów prawa materialnego, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 6 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że to powoda obciąża obowiązek udowodnienia, iż pozwana dokonywała spłat zadłużenia, w sytuacji, gdy to na pozwanej ciążył obowiązek przedstawienia dowodów na okoliczność spłaty zaciągniętego kredytu.

Powód w oparciu o powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie 2. przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda dalszej części roszczenia w kwocie 4.528,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 maja 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia zwrotu pozostałej części kosztów procesu, a także zasądzenia od pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Powód w apelacji złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z dołączonego do apelacji kalendarza spłat kredytu na okoliczność wysokości roszczenia, zaznaczając, że do chwili wniesienia apelacji nie był w posiadaniu tego dokumentu, a przeprowadzenie tego dowodu nie ma na celu przewlekania postępowania, lecz służy ustaleniu prawdy materialnej.

W uzasadnieniu apelacji powód wyjaśnił, że wykazał roszczenie co do zasady poprzez przedłożenie umowy kredytowej, której wartości dowodowej nie umniejsza fakt, że dokument nie został poświadczony za zgodność z oryginałem. Z tego dokumentu, jego zdaniem, wynika także wysokość i wymagalność roszczenia. Sąd Rejonowy niesłusznie pominął przy wyrokowaniu niewdanie się w spór przez pozwaną. Skoro powód udowodnił roszczenie z tytułu kapitału, to na pozwanej ciążył obowiązek udowodnienia, że dokonała spłaty kredytu. Ponadto, kwota odsetek umownych i karnych wynika z ksiąg finansowych banku, będącego poprzednikiem prawnym powoda. Fakt wykazania roszczenia powoda nie powinien też budzić wątpliwości wobec biernej postawy pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzut naruszenia art. 339 § 2 k.p.c. był trafny. Zgodnie z art. 339 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Wydanie wyroku zaocznego jest swego rodzaju sankcją za niewdanie się przez pozwanego w spór co do istoty sprawy, co stanowi jego obowiązek procesowy na podstawie art. 221 k.p.c. Twierdzenia o okolicznościach faktycznych podane przez powoda korzystają w takiej sytuacji z domniemania prawdziwości, które jednak zostaje obalone, jeśli sąd ma uzasadnione wątpliwości co do ich zgodności z prawdą. Ponadto, sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik tej analizy powinien skutkować oddaleniem powództwa.

Sąd Rejonowy dysponował prawem do samodzielnej i swobodnej oceny twierdzeń pozwu. Jednak Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że w świetle zasad logiki w niniejszej sprawie nie zaszyły przesłanki, które podawałyby w wątpliwość twierdzenia powoda, a jego roszczenia były zgodne z prawem materialnym. Powód wskazał materialnoprawną podstawę swojego roszczenia, którą jest umowa o kredyt gotówkowy i którą przedłożył wraz z pozwem. Wykazał także legitymację do dochodzenia roszczenia, przedkładając umowę sprzedaży wierzytelności, w których wykazie znajdowała się wierzytelność wobec Z. W.. Pozwana, nie wdając się w spór, nie zaprzeczyła twierdzeniu powoda o nieuregulowaniu przez nią należności z tytułu umowy kredytu. W świetle przepisów prawa materialnego, jak i treści umowy kredytu, uprawnienie do naliczenia odsetek za opóźnienie w płatności rat, nazwanych w umowie odsetkami karnymi, nie budzi wątpliwości. Skoro Sąd Rejonowy, słusznie zresztą, nie miał wątpliwości co do opóźniania się pozwanej ze spłatą kredytu, nie powinien mieć także wątpliwości co do zasadności żądania odsetek za opóźnienie. W § 8 ust. 2 umowy kredytu odsetki karne zostały zastrzeżone w wysokości czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, co nie przekracza odsetek maksymalnych. Dochodzona kwota należności głównej wskazuje, że pozwana zwróciła niewielką część kapitału kredytu, który wynosił 6.720,67 zł. Nie budzi więc uzasadnionych zastrzeżeń, że do dnia przelewu wierzytelności, to jest dnia 23 grudnia 2013 roku, bank mógł naliczyć odsetki za opóźnienie w kwocie 4.361,16 zł. Pozwana nie podjęła obrony i nie zakwestionowała tych wyliczeń. Podobnie prawo żądania odsetek umownych nie pozostawia wątpliwości, ponieważ w § 3 ust. 11 pkt 3 umowy strony ustaliły, że bankowi należą się odsetki wynoszące za cały okres kredytowania 3.131,01 zł. Żądanie odsetek umownych w wysokości 159,02 zł nie przekracza tej kwoty. Obowiązek zwrotu kwoty kredytu wraz z odsetkami wynika także z

art. 69 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 128 ze zm.), dlatego nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy żądania w tym zakresie można uznać za naruszenie tego przepisu, tak jak wskazał powód. Co do kosztów związanych z nieuregulowaniem należności, w świetle zasad doświadczenia życiowego jest niewątpliwe, że bank mógł rzeczywiście ponieść takie koszty w kwocie 8,20 zł. Kwota ta nie przekracza chociażby racjonalnych kosztów korespondencji, a obowiązek jej ponoszenia wynika z treści umowy kredytu.

Pozostałe wskazane przez apelującego przepisy postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c i art. 227 k.p.c. mają poboczne znaczenie z racji rozpatrzenia sprawy w warunkach zaoczności, które to warunki powodują, że sąd nie przeprowadza postępowania dowodowego, gdyż nie powstaje spór między stronami. Podobnie należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 6 k.c., stanowiącego, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Sąd Rejonowy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, więc trudno zarzucić mu niewłaściwe przyjęcie rozkładu ciężaru dowodu. Na marginesie należy dodać, że Sąd I instancji nie uzasadniał swojego rozstrzygnięcia nieudowodnieniem przez powoda, że pozwana nie zwróciła kredytu, lecz wątpliwościami co do sposobu wyliczenia elementów składowych roszczenia.

Sąd Okręgowy pominął dowód z kalendarza spłat, ponieważ powód nie wykazał, że nie mógł go powołać w postępowaniu w I instancji, co jest wymogiem z art. 381 k.p.c. Lakoniczne stwierdzenie, że przed wniesieniem apelacji nie dysponował tym dokumentem, bez podania przyczyn takiej sytuacji, nie jest wystarczające.

Ustalenie naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 339 § 2 k.p.c. stanowi jednak wystarczającą podstawę do zmiany zaskarżonego wyroku zaocznego poprzez uwzględnienie powództwa w całości. Sąd Okręgowy zmienił więc zaskarżony wyrok na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c.

Konsekwencją zmiany wyroku zaocznego w powyższym zakresie jest zmiana zawartego w nim orzeczenia o kosztach postępowania, zgodna z żądaniem apelującego. Powództwo zostało uwzględnione w całości, wobec czego pozwana zobowiązana jest do zwrotu wszystkich kosztów postępowania, poniesionych przez powoda, zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. Na koszty te składa się opłata sądowa w kwocie 503 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł, wyliczonej na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł również na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. Na koszty postępowania odwoławczego złożyła się opłata od apelacji w wysokości 227 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 300 zł, wyliczonej na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.